

Crna Gora

Ministarstvo evropskih poslova

PETI POLUGODIŠNJI IZVJEŠTAJ O UKUPNIM AKTIVNOSTIMA U OKVIRU
PROCESA INTEGRACIJE CRNE GORE U EVROPSKU UNIJU,
za period januar - jun 2016.

Podgorica, decembar 2016.

SADRŽAJ:

UVOD	3
1. Informacija o obavezama izvršenim u kontekstu sprovođenja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i napredak ostvaren u pregovorima	3
1.1. <i>Napredak Crne Gore u pregovaračkom procesu</i>	6
1.2. <i>Pregovori u 23. i 24. poglavlju</i>	7
2. Strateški dokumenti i izvještaji	8
2.1. <i>Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG)</i>	8
3. Politički dijalog s Evropskom unijom	8
4. Osvrt na zaključke i preporuke Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje.....	11
5. Dokumenti Evropske unije o napretku Crne Gore u pristupnom procesu.....	20
ZAKLJUČAK.....	20

UVOD

Peti polugodišnji izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju rezultat je obaveze informisanja Skupštine od strane Vlade Crne Gore na osnovu Rezolucije o načinu, kvalitetu i dinamici procesa integracija Crne Gore u Evropsku uniju, koja je usvojena 27. XII 2013. U tački 12, podtačka 8 Rezolucije, definisano je da „Skupština Crne Gore tokom redovnih zasijedanja, na sjednicama kojima prisustvuje ministar vanjskih poslova i evropskih integracija, razmatra polugodišnje izvještaje o toku evropskih integracija.“

Peti polugodišnji izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju, odnosi se na period od 1. I 2016. do 30. VI 2016. Crna Gora je u navedenom izvještajnom periodu ukupni bilans otvorenih poglavlja podigla na 24, otvaranjem dodatna dva poglavlja pravne tekovine 30. VI 2016. i to 12 – Bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor i 13 – Ribarstvo.. Nastavljen je intenzivan politički dijalog Crne Gore s državama članicama Evropske unije i ostalim evropskim partnerima, posredstvom bilateralnih konsultacija i postojećih instrumenata za realizaciju ekspertske podrške. Sprovedene su i dalje aktivnosti u cilju promovisanja sadržine i ciljeva pregovaračkog procesa u javnosti i ukupnog unapređenja njegove transparentnosti - organizovanjem javnih debata, posredstvom sadržaja plasiranih na sajtu za informisanje javnosti o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji (www.eu.me), kao i posredstvom raspoloživih društvenih mreža.

1. Informacija o obavezama izvršenim u kontekstu sprovođenja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i napredak ostvaren u pregovorima

Savjet za stabilizaciju i pridruživanju

U Luksemburgu je 20. VI 2016. održan *VII sastanak Savjeta za stabilizaciju i pridruživanje između Evropske unije i Crne Gore*. Crnogorsku delegaciju je predvodio državni sekretar za evropske integracije ambasador Aleksandar Andrija Pejović, dok je Evropsku komisiju predstavljao komesar za evropsku susjedsku politiku i pregovore o proširenju Johannes Han. Savjet je pozdravio dosadašnju dinamiku pregovaračkog procesa i usklađenost politika Crne Gore s odlukama Savjeta EU i deklaracijama EU u oblasti vanjske, bezbjednosne i odbrambene politike. Pohvaljena je kontinuirana posvećenost regionalnoj saradnji i konstruktivna uloga u očuvanju regionalne stabilnosti. Uspješni koraci Crne Gore u pravcu dalje evroatlantske integracije ocijenjeni su kao doprinos ukupnoj stabilnosti regiona i priznanje za reformske napore države, naročito u oblasti vladavine prava. U pogledu ekonomskih kriterijuma, Savjet je konstatovao da je Crna Gora tokom

2015. zabilježila ubrzan ekonomski oporavak. U tom smislu pozdravio je podnošenje drugog Programa ekonomskih reformi Crne Gore i ohrabrio Crnu Goru da nastavi napore na unapređenju ekonomske konkurentnosti posredstvom dalje diverzifikacije ekonomije i širenja izvozne baze. Pozdravljeno je formiranje Vlade izbornog povjerenja u cilju organizovanja fer i slobodnih izbora u oktobru 2016. i ukazano na važnost pune implementacije novog izbornog zakonodavstva.

Sektorski Pododbori

U kontekstu sprovođenja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, tokom izvještajnog perioda u Podgorici je 9-10. II 2016. održan **VI sastanak Pododbori za pravdu, slobodu i bezbjednost** između Crne Gore i Evropske komisije. Predstavnicima crnogorskih institucija predstavili su napredak ostvaren u ovoj oblasti od prethodnog sastanka koji je održan februara 2015. Ključne teme sastanka ticale su se reformi koje je Crna Gora sprovela u oblastima pravosuđa, borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije, kao i stanje u oblasti temeljnih prava, s posebnim akcentom na slobodi medija, azila, migracija, upravljanja granicama i viznoj politici. U svim oblastima razmotreno je usklađivanje nacionalnog zakonodavstva i institucionalnog okvira sa standardima EU.

14. VI 2016. u Briselu je održan **IX sastanak Pododbori za saobraćaj, energetiku, životnu sredinu i regionalni razvoj**. U fokusu diskusije u svim oblastima bilo je, kako usklađivanje odgovarajućeg zakonodavstva s pravnom tekovinom EU, tako i izgradnja i unapređenje institucionalnih i administrativnih kapaciteta za njegovo efikasno sprovođenje. U oblasti klimatskih promjena razmotreni su zaključci Pariskog sporazuma i odgovarajuće aktivnosti na njegovom sprovođenju, kao i crnogorski planovi za sprovođenje Nacionalne strategije o klimatskim promjenama, te aktivnosti na razvijanju Strategije o prilagođavanju klimatskim promjenama. U središtu rasprave o životnoj sredini bile su aktivnosti na razvijanju strategije i akcionog plana za usklađivanje i primjenu evropskih propisa iz ove oblasti, odnosno strategije aproksimacije u oblasti životne sredine, kao i predstavljanje ostvarenog napretka i daljih planova u oblasti horizontalnog, zakonodavstva, upravljanja otpadom, kvaliteta voda, zaštite prirode, kvaliteta vazduha, industrijskog zagađenja i upravljanja rizicima. U okviru saobraćajne politike predstavljen je ostvareni napredak i budući planovi jačanja infrastrukture u oblasti drumskog, željezničkog, vazdušnog i pomorskog saobraćaja. Pružen je osvrt na zajedničke zaključke ekonomskog dijaloga iz 2015. i 2016. u odnosu na aktuelnu agendu uvezanosti EU. U domenu regionalne politike, predstavljene su aktivnosti na sprovođenju Akcionog plana za ispunjavanje uslova za buduće korišćenje strukturnih fondova EU i razmotreno sprovođenje III i IV komponente IPA-e koje se

odnose na regionalni razvoj i razvoj ljudskih resursa. U oblasti energetike, razmijenjena su mišljenja o sigurnosti snabdijevanja i nacionalnim energetskim izvorima s fokusom na sprovođenje Akcionog plana za obavezne naftne rezerve, kao i o nuklearnoj energiji, nuklearnoj bezbjednosti i zaštiti od radijacije, te obnovljivim izvorima energije i energetskej efikasnosti.

U Podgorici je 16. VI 2016, posredstvom video linka, održan ***IX sastanak Pododora za industriju, trgovinu, carine, poreze i saradnju sa drugim državama***. Na sastanku su, u oblasti slobodnog kretanja roba, razmatrane horizontalne i proceduralne mjere za standardizaciju, metrologiju, akreditaciju, ocjenu usklađenosti i nadzor tržišta. Takođe su razmotreni i statistički podaci o trgovini i direktnim stranim ulaganjima, administrativni kapaciteti u pogledu različitih nadležnosti u trgovini, usklađivanje zakonodavstva s pravnom tekovinom i ukupno sprovođenje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, uključujući postepeno ukidanje carina.

Posebna grupa za reformu javne uprave

IV sastanak Posebne grupe za reformu javne uprave između Crne Gore i Evropske komisije, održan je 16-17. VI 2016. u Podgorici. Na sastanku su razmotreni ključni aspekti tekuće reforme javne uprave u Crnoj Gori, prevashodno strategijski okvir za reformu javne uprave, razvoj politike i koordinacije, javne usluge i upravljanje ljudskim resursima, odgovornost, pružanje usluga i upravljanje javnim finansijama. Predstavници Evropske komisije informisani su o izradi Strategije reforme javne uprave za period 2016 – 2020. i pratećeg Akcionog plana za period 2016 - 2017, čije usvajanje se očekuje uskoro. Predstavnici EK prenijeli su spremnost EU da nastavi da ekspertski i finansijski podržava sprovođenje reforme sektora javne uprave na pravi način, ali i naglasio da vlasništvo nad ovim procesom mora da bude na crnogorskim organima.

Parlamentarni odbor za stabilizaciju i pridruživanje

XII sastanak Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje održan je u Podgorici 19-20. V 2016. Predstavnici delegacije Evropskog parlamenta pohvalili su evropski put Crne Gore i uspostavljeni zakonodavni i institucionalni okvir za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije, naglašavajući da je postizanje daljih rezultata u ovoj oblasti, nastavak reforme javne uprave i postizanje nezavisnosti uspostavljenih institucija, od ključnog značaja za dalji napredak Crne Gore ka Evropskoj uniji. Pozdravljeno je usvajanje *Sporazuma o slobodnim i fer izborima* i ukazano na značaj obezbjeđenja povjerenja crnogorske javnosti u izborni

proces kao garanta njegovog punog kredibiliteta. Ukazano je i na potrebu efikasnog dostizanja i poštovanja evropskih standarda u oblasti zaštite životne sredine.

Zajednički savjetodavni odbori

VI sastanak Zajedničkog savjetodavnog odbora između Komiteta regiona EU i Crne Gore održan je 1-2. VI 2016. u Briselu. Ključna preporuka sa sastanka odnosila se na dalje jačanje kapaciteta lokalnih samouprava za izvršavanje obaveza koje proističu iz pristupanja EU, budući da se dvije trećine zakonodavstva EU sprovodi na lokalnom i regionalnom nivou. Takođe je istaknuto da lokalne samouprave moraju od početka biti uključene u proces priprema za članstvo u EU i, u tom smislu, konstatovana potreba daljeg jačanja kadrovskih resursa i obezbjeđenja sredstava za finansiranje projekata, kako bi lokalne zajednice dobile što više bespovratnih sredstava iz fondova EU.

Zajednički odbori sa zemljama regiona po čl. 15 SSP-a

15. III 2016. u Podgorici je održan ***I sastanak Zajedničkog odbora između Crne Gore i Republike Albanije za primjenu Sporazuma o saradnji između Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije u kontekstu pristupanja Evropskoj uniji***, koji je stupio na snagu 16. XII 2015. Predmet I sastanka Zajedničkog odbora bilo je predstavljanje tekućih aktivnosti i budućih obaveza iz procesa pristupanja EU i, u tom kontekstu, razmatranje mogućnosti za unapređenje i konkretizaciju saradnje dvije države u ovoj oblasti. Razmijenjena su mišljenja o usklađivanju s pravnom tekovinom EU, i u tom smislu, crnogorska strana je predstavila iskustva u razvoju i sprovođenju Programa pristupanja Crne Gore EU 2016-2018, iskustva u vođenju pristupnih pregovora, kao i rezultate i planirane aktivnosti u pogledu korišćenja sredstava iz fondova EU koji su na raspolaganju iz nacionalne i višekorisničke Ipe, kao i programa prekogranične saradnje.

U Baru je 10-11. V 2016. održan ***II sastanak Zajedničkog odbora između Vlade Crne Gore i Vlade bivše jugoslovenske Republike Makedonije*** koji je uspostavljen u skladu sa obostranim obavezama iz procesa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. Predmet sastanka bila je razmjena iskustava dvije države u sprovođenju reformi u poglavljima 23 - Pravosuđe i temeljna prava, 24 - Pravda, sloboda i bezbjednost, 14 - Saobraćajna politika i 15 - Energetika.

1.1. Napredak Crne Gore u pregovaračkom procesu

Ukupan bilans rezultata Crne Gore u dosadašnjem toku pregovaračkog procesa su 24 otvorena poglavlja, od kojih su dva privremeno zatvorena.

U izvještajnom periodu u procesu pregovora realizovane su sljedeće aktivnosti:

- Na Međuvladinoj konferenciji o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji, održanoj u Briselu 30. VI 2016. **otvoreni su pregovori u dva pregovaračka poglavlja** 12. Bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarna politika i 13. Ribarstvo.
- Vlada je 3. III 2016. usvojila Pregovaračku poziciju za 19. poglavlje – Socijalna politika i zapošljavanje.
- Vlada je 3. III 2016. usvojila Pregovaračku poziciju za 12. poglavlje – Bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor.
- Vlada je 10. III 2016. usvojila Pregovaračku poziciju za 11. poglavlje – Poljoprivreda i ruralni razvoj.
- Vlada je 23. VI 2016. usvojila Pregovaračku poziciju za 22. poglavlje – Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata.
- Održana su četiri sastanka o završnim mjerilima i to za poglavlja 9 – Finansijske usluge, 14 – Saobraćajna politika, 15 – Energetika i 28 - Zaštita potrošača i zdravlja, sastanci o početnim mjerilima za 27. poglavlje – Životna sredina, kao i tehnički sastanci o daljim aktivnostima u pregovorima u 2. poglavlju – Sloboda kretanja radnika i 3. poglavlju – Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga.
- Vlada je 21. I 2016. usvojila **Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2016 – 2018**. Programom je za period 2016 – 2018 planirano ukupno 137 zakona, 714 podzakonskih akata i 141 strategija.
- **Kolegijum za pregovore** održao je jednu sjednicu 17. III 2016. na kojoj je razmotrena dinamika pregovora s posebnim akcentom na vladavinu prava i preostala poglavlja s početnim mjerilima, kao i dva izvještaja o poglavlju.
- **Pregovaračka grupa** je 27. V 2016. održala XVIII sjednicu na kojoj je razmotrena dinamika pregovora po svim poglavljima pravne tekovine.

1.2. Pregovori u 23. i 24. poglavlju

Drugi polugodišnji izvještaj o realizaciji adaptiranih akcionih planova za poglavlja 23 i 24, peti po redu od početka izvještavanja, usvojen je **21. I 2016**. U AP 23 od ukupno prispjelih 409 mjera u AP 23 realizovano je ili se u kontinuitetu realizuju 342 mjere odnosno 84%. U AP 24 od ukupno 281 dospjele mjere, realizovane su ili se realizuju u kontinuitetu 244 mjere ili 87 %.

Evropska komisija je nastavila s praćenjem postignutog napretka u vladavini prava posredstvom relevantnih ekspertskih misija. Tako su, u periodu april - jun

2016, održane **3 ekspertske misije** u oblasti vladavine prava: jedna posvećena administrativnim kapacitetima Ministarstva za ljudska i manjinska prava (18-22. IV 2016), jedna o slobodi medija (24-27. V i 30. V-2.VI 2016) i misija u oblasti vanjskih granica (28. VI - 1. VII 2016).

2. Strategijski dokumenti i izvještaji

2.1. Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG)

U cilju efikasnog praćenja stepena realizacije obaveza propisanih Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, Vlada je **21. I 2016.** usvojila **IV kvartalni Izvještaj o realizaciji obaveza iz PPCG-a 2015 - 2018.** Izvještaj konstatuje da je od ukupno 421 planirane obaveze u 2015. realizovano 369, odnosno 88%. Od 77 zakona koji su bili planirani za utvrđivanje u 2015, realizovano je 57, što čini 74%, dok je od 270 planiranih podzakonskih akata realizovano 247, odnosno 91%. Takođe, od 74 strategijska dokumenta, ispunjeno je 65, što čini 88%. Nakon usvajanja 21. I 2016. Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za period 2016 – 2018, Vlada Crne Gore **21. IV 2016.** usvojila i **I kvartalni izvještaj o realizaciji obaveza iz Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za period 2016 – 2018.** Izvještaj ocjenjuje da je od 74 obaveze planirane u I kvartalu 2016, ispunjeno 53 (72%). U zakonodavnom okviru, od ukupno planirana 52 zakona i podzakonska akta realizovano je 38 (73%), od čega je procenat realizacije zakona 67% (od 6 realizovano 4), podzakonskih akata 74% (od 46 realizovano 34) i strategija 68%.

3. Politički dijalog s Evropskom unijom

- Predsjednik Crne Gore **Filip Vujanović** primio je 19. V 2016. delegaciju Parlamentarnog odbora Evropske unije i Crne Gore za stabilizaciju i pridruživanje, koju je predvodila kopredsjedavajuća Odbora **Analiz Dods** (*Anneliese Dodds*). Delegaciju POSP-a primio je u odvojenu posjetu potpredsjednik Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku **Duško Marković**.
- 20. V 2016. predsjednik Crne Gore **Filip Vujanović** susreo se sa ministrom vanjskih i evropskih poslova Slovačke Republike **Miroslavom Lajčakom** (*Miroslav Lajčák*).
- Predsjednik Crne Gore **Filip Vujanović** susreo se 21. V 2016. sa predsjednikom Evropskog savjeta **Donaldom Tuskom** (*Donald Tusk*).
- Članovi **Radne grupe za proširenje u Savjetu Evropske unije (COELA)** sastali su se 23. V 2016. s predsjednikom Crne Gore **Filipom Vujanovićem**,

predsjednikom Vlade Crne Gore **Milom Đukanovićem**, državnim sekretarom za evropske integracije i glavnim pregovaračem **ambasadorom Aleksandrom Andrijom Pejovićem** i članovima Pregovaračke grupe za vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore EU.

- Predsjednik Skupštine Crne Gore **Ranko Krivokapić** primio je 11. I 2016 predsjednika Vlade Malte **Džozefa Muskata** (*Joseph Muscat*).
- Predsjednik Skupštine Crne Gore **Ranko Krivokapić** imao je sastanak 10. II 2016. s ministrom vanjskih poslova Republike Austrije **Sebastijanom Kurcom** (*Sebastian Kurtz*).
- 19. II 2016. Predsjednik Skupštine Crne Gore **Ranko Krivokapić** primio je ministra vanjskih i evropskih poslova Republike Hrvatske **Mira Kovača**.
- Predsjednik Skupštine Crne Gore **Ranko Krivokapić** primio je 4. III 2016. delegaciju Odbora za evropske poslove Donjeg doma Nacionalne skupštine Republike Francuske, predvođenu predsjednicom Odbora **Danijelom Oroa** (*Danielle Auroi*).
- Predsjednik Skupštine Crne Gore **Ranko Krivokapić** primio je 28. IV 2016. delegaciju Odbora za evropske poslove italijanskog Senata, predvođenu senatorom **Vaninom Kitijem** (*Vannino Chiti*).
- Predsjednik Skupštine Crne Gore **Darko Pajović** boravio je 8. VI 2016. u zvaničnoj posjeti Republici Sloveniji, kojom prilikom se susreo sa predsjednikom Slovenije **Borutom Pahorom** i prisustvovao Svečanoj sjednici Državnog Zbora Republike Slovenije koja je prva članica Evropske unije koja je ratifikovala Protokol o pristupanju Crne Gore Sjevernoatlantskom ugovoru.
- 12-13. II 2016. predsjednik Vlade Crne Gore **Milo Đukanović** učestvovao je na Minhenskoj bezbjednosnoj konferenciji. Na marginama konferencije premijer Đukanović susreo se sa predsjednikom Odbora Bundestaga za poslove EU **Ginterom Krihbaumom** (*Gunther Krichbaum*), predsjednikom Poljske **Andžejom Dudom** (*Andrzej Duda*) i komesarom Evropske komisije za politiku susjedstva i pregovore o proširenju **Johanesom Hanom** (*Johannes Hahn*), a bio je i jedan od govornika na panel-diskusiji u okviru konferencije pod nazivom „Ka evroatlantskim integracijama u Jugoistočnoj Evropi“.
- Predsjednik Vlade Crne Gore **Milo Đukanović** primio je 19. II 2016. ministra vanjskih i evropskih poslova Republike Hrvatske **Mira Kovača**, koji je boravio u prvoj zvaničnoj posjeti Crnoj Gori. Sa ministrom Kovačem se odvojeno susreo i

potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija **Igor Lukšić**.

- 22. II 2016. predsjednik Vlade Crne Gore **Milo Đukanović** prisustvovao je u Londonu investicionom samitu u organizaciji Evropske banke za obnovu i razvoj pod nazivom: “Investiranje u Zapadni Balkan”, kojom prilikom se sastao sa predsjednikom Evropske banke za obnovu i razvoj **Sumom Čakrabartijem** (*Suma Chakrabarti*).
- Tokom dvodnevne posjete Briselu, predsjednik Vlade Crne Gore **Milo Đukanović** susreo se 28. III 2016. sa predsjednikom Evropskog savjeta **Donaldom Tuskom** i predsjednikom Evropske komisije **Žan-Klodom Junkerom** (*Jean-Claude Juncker*) i 29. III 2016. sa visokom predstavnicom za spoljne poslove i bezbjednosnu politiku EU **Federikom Mogerini** (Federica Mogherini) i izvjestiocem Evropskog parlamenta za Crnu Goru **Čarlsonom Tanokom** (*Charles Tannock*).
- Predsjednik Vlade Crne Gore **Milo Đukanović** primio je 8. IV 2016. delegaciju Parlamentarne grupe za jugoistočnu Evropu njemačkog Bundestaga, na čelu sa predsjednikom Grupe Peterom Vajsom (CDU) (*Peter Weiß*). U delegaciji su bili i poslanici **Andreas Lemel** (*Andreas Lämmel*) (CDU) i **Dirk Fepel** (*Dirk Vöpel*) (SPD).
- Predsjednik Vlade Crne Gore **Milo Đukanović** boravio je 18. V 2016. u zvaničnoj uzvratnoj posjeti Valeti, tokom koje se susreo sa predsjednikom Vlade Republike Malte **Džozefom Muskatom** (*Joseph Muscat*).
- Na marginama ministarskog sastanka država članica NATO-a, održanog 19. V 2016. u Briselu, predsjednik Vlade Crne Gore **Milo Đukanović** susreo se sa ministrom vanjskih poslova Velike Britanije **Filipom Hamdom** (*Philip Hammond*).
- Predsjednik Vlade Crne Gore **Milo Đukanović** razgovarao je 19.V 2016. u Briselu, sa komesarom za susjedsku politiku i pregovore o proširenju **Johanesom Hanom** (*Johannes Hahn*).
- Predsjednik Vlade Crne Gore **Milo Đukanović** susreo se 20. V 2016. sa ministrom vanjskih i evropskih poslova Slovačke Republike **Miroslavom Lajčakom** (*Miroslav Lajčák*). Ministra Lajčaka su u odvojene posjete primili 20. V 2016. ministri odbrane i unutrašnjih poslova **prof. dr Milica Pejanović Đurišić** i **Goran Danilović** i potpredsjednik Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku **Duško Marković**. Razgovoru potpredsjednika

Markovića sa ministrom Lajčakom prisustvovao je i ministar rada i socijalnog staranja **Boris Marić, kojom prilikom je potpisao bilateralni Sporazum Crne Gore i Republike Slovačke o socijalnom osiguranju.**

- Predsjednik Vlade Crne Gore **Milo Đukanović** susreo se 21. V 2016. sa predsjednikom Evropskog savjeta **Donaldom Tuskom (Donald Tusk)**.
- Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija **Igor Lukšić** boravio je 1-2. II 2016. u dvodnevnoj zvaničnoj posjeti Bugarskoj, tokom koje se susreo sa ministrom vanjskih poslova Bugarske **Danijelom Mitovim** i predsjednicom Narodnog Saboranja Republike Bugarske **Ceckom Cičevom**.
- Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija **Igor Lukšić** susreo se 10. II 2016. sa ministrom za Evropu, integracije i vanjske poslove Republike Austrije **Sebastijanom Kurcom (Sebastian Kurtz)**, koji je boravio u službenoj posjeti Crnoj Gori.
- Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija **Igor Lukšić** sastao se 4. III 2016. sa predsjednicom Odbora za evropske poslove Nacionalne Skupštine Republike Francuske **Danijelom Oroa (Danielle Auroi)**.
- Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija **Igor Lukšić** primio je 15. III 2016. ministarku za evropske integracije Albanije **Kljajdu Đošu (Klajda Gjosh)**.
- Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija **Igor Lukšić** učestvovao je 30-31. III 2016. na **sastanku ministara vanjskih poslova zemalja Zapadnog Balkana**, koji je održan u Draču, Albanija u okviru regionalne inicijative Zapadno-balkanska šestorka (WB6), kojem je, osim šest ministara vanjskih poslova zemalja Zapadnog Balkana, prisustvovao i evropski komesar za susjedsku politiku i pristupne pregovore **Johanes Han (Johannes Hahn)**.

4. Osvrt na preporuke Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje

Politički kriterijumi - izborna zakonodavstvo

Na sjednici prvog vanrednog zasijedanja u 2016, održanoj u januaru, Skupština je razmotrila i izglasala povjerenje Vladi. Skupština je 18. V 2016. donijela Zakon o primjeni Sporazuma o stvaranju uslova za slobodne i fer izbore (*Lex specialis*) i na istoj sjednici izabrana su dva potpredsjednika Vlade, ministar finansija, ministar unutrašnjih poslova, ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja i ministar rada i socijalnog staranja. Jedan potpredsjednik i ministri izabrani su na

osnovu jedinstvene liste opozicionih partija koje su potpisale Sporazum. Nakon što je novoizabrani ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja dao ostavku 7. VI 2016, Skupština je 28. VI 2016. izabrala novog ministra iz redova opozicije, kao i još jednog potpredsjednika Vlade.

U susret pripremama izbora, Agencija za sprječavanje korupcije donijela je set podzakonskih akata za sprovođenje Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja 29. I 2016: 1) Uputstvo o obrascu izvještaja o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava iz javnih i privatnih izvora za izbornu kampanju za izbor poslanika i odbornika; 2) Uputstvo o obrascu izvještaja o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava iz javnih i privatnih izvora za izbornu kampanju za izbor Predsjednika Crne Gore; 3) Uputstvo o sadržini izvještaja o priložima pravnih i fizičkih lica političkim subjektima u toku izborne kampanje; 4) Uputstvo o načinu i postupku prijavljivanja i rješavanja prigovora podnijetih u toku izborne kampanje; 5) Pravilnik o načinu vršenja kontrole političkih subjekata i kontrole i nadzora tokom izborne kampanje i 6) Pravila o načinu obračunavanja i izvještavanja o nenovčanim priložima političkim subjektima.

Nakon što je Ministarstvo unutrašnjih poslova donijelo Uputstvo o načinu korišćenja elektronskih uređaja za identifikaciju birača (21. I 2016), Državna izborna komisija je donijela sedam podzakonskih akata (tri pravila i četiri uputstva) za sprovođenje izbornih radnji kojima se regulišu izborne radnje (rad biračkog odbora, glasanje putem pisma, obrasci za prijavu kandidata za izbor odbornika i poslanika, uređivanje biračkih mjesta i sl).

MUP je završio nabavku opreme za elektronsku identifikaciju birača na biračkim mjestima (ukupno 1200 za elektronsku identifikaciju birača).

Pravosuđe

U cilju primjene novih zakonskih rješenja u pravosuđu, Tužilački savjet formirao je Komisiju za testiranje (2. III 2016), Komisiju za ocjenjivanje (2. III 2016) i Komisiju za pritužbe državnih tužilaca i rukovodilaca državnih tužilaštava u vezi ugrožavanja njihove samostalnosti (5. IV 2016). Pilot projekat ocjenjivanja u Osnovnom tužilaštvu na Cetinju je završen u junu, dok je u Osnovnom sudu u Nikšiću u završnoj fazi.

U cilju unapređenja sudske statistike, Vlada je 17. VI 2016. donijela Strategiju informaciono-komunikacionih tehnologija pravosuđa 2016-2020. Ovom Strategijom planirana je reforma pravosudnog informacionog sistema uvođenjem jedinstvenog informacionog sistema s ciljem da se optimizuju vremenski resursi, racionaliziraju finansijski i kadrovski resursi, automatizuju procedure i neutrališe koliko je moguće

uticaj ljudskih faktora na efikasnost, zatim da se u najvećoj mogućoj mjeri izbjegne papirna dokumentacija (koncept „pravosuđe bez papira“), omogući elektronska razmjena podataka i dokumenata između pravosudnih institucija i drugih državnih i međunarodnih institucija. Ovaj sistem će povezivati Ministarstvo pravde, tužilaštvo (uključujući Tužilački savjet), sudstvo (uključujući Sudski savjet) i Zavod za izvršenje krivičnih sankcija.

Borba protiv korupcije i organizovanog kriminala

Agencija za sprječavanje korupcije počela je s radom 1. I 2016, čime su prestale s radom Komisija za sprječavanje sukoba interesa i Uprava za antikorupcijsku inicijativu. Agencija je preuzela poslove Komisije za sprječavanje sukoba interesa i Uprave za antikorupcijsku inicijativu, zaposlene, kao i prava, obaveze, predmete, opremu, sredstva za rad, dokumentaciju, registre i evidenciju ove dvije institucije, kao i dokumentaciju Državne izborne komisije koja se odnosi na finansiranje političkih subjekata. Od sistematizovanih 55 mjesta, do kraja juna 2016. popunjeno je 42 mjesta (od čega 23 mjesta preuzimanjem od Komisije za sprječavanje sukoba interesa i Uprave za antikorupcijsku inicijativu). Informacioni sistem je započeo s radom u martu 2016. i umrežen je sa MUP-om, Upravom carina, Komisijom za hartije od vrijednosti, Upravom za nekretnine i Poreskom upravom.

U dijelu zaštite zviždača, od početka rada Agencije za sprječavanje korupcije podnijete su 34 prijave o ugrožavanju javnog interesa koje upućuje na korupciju i 3 zahtjeva za zaštitu lica koja podnose prijavu. Donijeta su 3 mišljenja o postojanju ugrožavanja javnog interesa koje upućuje na postojanje korupcije u kojima je Agencija u skladu sa članom 57 Zakona o sprječavanju korupcije, 3 prijave ustupila nadležnom državnom tužilaštvu.

Kompletiran je tim Specijalnog državnog tužilaštva, nakon što je Tužilački savjet izabrao i preostala 2 specijalna tužioca 16. VI 2016. U martu je izabran šef Specijalnog policijskog odjeljenja i obezbijeđeni su prostorni i materijalno-tehnički kapaciteti za rad Odjeljenja. Do kraja juna popunjeno je 13 od 20 sistematizovanih radnih mjesta.

Informacioni sistem Državnog tužilaštva (IBM Case Management System) je instaliran i završeno je testiranje. Stvoreni su uslovi za dalju nadgradnju i realizaciju novih funkcionalnosti, prije svega razmjene podataka, a za tu svrhu su i opredijeljena sredstva u budžetu Državnog tužilaštva za tekuću godinu. Takođe, i dalje je u upotrebi funkcionalnost razmjene poruka i informacija mailom, kao i pristup bazama podataka Ministarstva unutrašnjih poslova, posredstvom zaštićenog

elektronskog kanala, između Specijalnog državnog tužilaštva i policije, realizovanog u martu 2016.

Kada je u pitanju bilans ostvarenih rezultata, u Specijalnom državnom tužilaštvu je u periodu od **1. I – 30. VI 2016.** formirano **ukupno 448 predmeta**, od čega je 239 predmeta završeno. Istrage su pokrenute i vođene u ukupno 10 predmeta, podignute su 3 optužnice.

Kada je u pitanju primjena **Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću**, u periodu od **1. I – 30. VI 2016.** kod Specijalnog državnog tužilaštva u 1 predmetu, zbog krivičnog djela stvaranje kriminalne organizacije iz člana 401a i neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 300 stav 1 KZCG, pokrenuta je finansijska istraga protiv ukupno 5 lica.

U 2 predmeta iz oblasti organizovanog kriminala, podnijeta su 3 predloga za određivanje privremene mjere obezbjeđenja za blokiranje imovine višemilionske vrijednosti. Povodom zahtjeva za trajno oduzimanje imovine pred Višim sudom u Podgorici, u toku su dva postupka, dok je jedan predmet pravosnažno riješen.

U odnosu na prethodne godine, zabilježen je **trend znatno većeg korišćenja instituta sporazuma o priznanju krivice**. Tako je u periodu od **1. I – 30. VI 2016.** u Specijalnom državnom tužilaštvu zaključeno 19 sporazuma o priznanju krivice, na osnovu kojih je sud donio osuđujuće presude.

Sporazum između Crne Gore i Eurojusta je potpisan 3. V 2016. u Briselu. Sporazumom je definisan obim saradnje između Crne Gore i ovog evropskog tijela, a jasno su prepoznati i modaliteti razmjene informacija, sa naglaskom na pitanju privatnosti i zaštite ličnih podataka i bezbjednosti podataka.

U dijelu **borbe protiv pranja novca**, Crna Gora nastavlja s kontinuiranim sprovođenjem **Strategije za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma 2015-2018**. S tim u vezi, Vlada je 10. III 2016. usvojila IX izvještaj o implementaciji Strategije za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma 2015-2018. i Akcioni plan 2015-2016. za period jul-decembar 2015. U julu 2016. usvojen je X izvještaj o sprovođenju Akcionog plana 2015-2016, za period januar-jun 2016. U dijelu bilansa ostvarenih rezultata, u periodu od 1. I – 1. VI 2016, u Sektoru za analitičke poslove i kontrolu obveznika USPNFT, otvoren je ukupno 121 predmet. Primljeno je 84 izvještaja o sumnjivim transakcijama. Stranim finansijsko-obavještajnim službama prosljeđeno je 55 zahtjeva, a od stranih FOS primljeno je 16 zahtjeva za dostavu finansijsko obavještajnih podataka. Uprava za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma

je u 2015. privremeno blokirala (na 72 sata) 17 transakcija u ukupnom iznosu od 10.564.332 dolara i 8.002.835 eura. U Specijalnom državnom tužilaštvu je u ovom periodu formirano osam predmeta na osnovu obavještenja Uprave za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma o sumnjivim transakcijama.

Crna Gora nastavlja s kontinuiranim sprovođenjem **Strategije za borbu protiv trgovine ljudima 2012-2018**. Vlada je 11. II 2016. usvojila Akcioni plan za implementaciju Strategije za 2016, koji naglasak stavlja na mustidisciplinarni pristup borbi protiv trgovine ljudima. Drugi polugodišnji izvještaj o realizaciji Strategije i Akcionog plana za borbu protiv trgovine ljudima za 2015. je usvojen na sjednici Vlade od 3. III 2016. U dijelu zaštite žrtava trgovine ljudima, Vlada je nastavila da iz budžeta obezbjeđuje sredstva za nesmetano funkcionisanje Skloništa za žrtve trgovine ljudima, u koje je 25. III 2016. smještena jedna štíćenica.

Temeljna prava

Nakon donijete **Strategije zaštite od nasilja u porodici za period 2016-2020**, Vlada je 21. IV 2016. donijela Odluku o obrazovanju Koordinacionog odbora za koordinaciju, sprovođenje, praćenje i procjenu politika i mjera za sprječavanje i borbu protiv svih vidova nasilja obuhvaćenih Konvencijom Savjeta Evrope o sprječavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici.

Vlada je 3. III 2016. donijela **Akcioni plan Strategije inkluzivnog obrazovanja 2016-2018**.

U aprilu 2016. donijete su odluke o dodjeli ugovora za prilagođavanje četiri objekta (Republički fond za zdravstveno osiguranje u Podgorici, Osnovni sud u Podgorici, Ekonomski fakultet u Podgorici i JZU Opšta bolnica u Nikšiću) i potpisani su ugovori s odabranim izvođačima radova.

Urađen je Informator „Pristupačnost obrazovno-vaspitnih ustanova i obrazovno-vaspitanog procesa“ i distribuiran svim školama u CG. Urađen je plan prioriteta u saradnji s Resursnim centrom „Podgorica“ da se u 5 prioriternih škola definiše izrada parkinga, rampi, toaleta, lifta/platforme.

Sjednica Savjeta za brigu o licima s invaliditetom održana je 22. VI 2016. Ova sjednica je tematski bila posvećena prezentaciji Strategije za integraciju lica s invaliditetom u Crnoj Gori za period 2016-2020, kao i diskusiji o spornim pitanjima koja su se javila u toku procesa izrade ovog strateškog dokumenta.

Kodeks novinara donijet je u aprilu 2016.

Nakon isteka mandata u decembru 2015, Vlada je 30. VI 2016. formirala novu Komisiju za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistva novinara i napada na imovinu i medije.

Skupština je, 28. VI 2016. donijela Odluku o obrazovanju Privremenog parlamentarnog odbora za nadzor nad istragama slučajeva ugrožavanja bezbjednosti novinara i medijskih kuća.

U periodu od 1. I do 30. VI 2016. pred crnogorskim sudovima, ukupno je bilo u radu tri predmeta protiv četiri lica u kojima se kao oštećeni pojavljuju novinari. Donijeta je jedna oslobađajuća odluka protiv dva lica i dvije osuđujuće presude protiv dva lica (uslovne osude). Dvije odluke su pravosnažne (uslovna osuda i oslobađajuća).

Zaštita manjinskih prava i antidiskriminacija

Strategija za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2016-2020 i Akcioni plan za sprovođenje Strategije za 2016. su donijeti 24. III 2016. Strategija je zasnovana na principima ravnopravnosti i jednakosti šansi, nediskriminacije, desegregacije, te principu afirmativne akcije ili pozitivne diskriminacije, kao dodatnom mehanizmu za obezbjeđenje faktičke jednakosti manjine sa većinom. U junu 2016. organizovan je tzv. pripremni vrtić za djecu romske nacionalnosti koja dosad nijesu pohađala ni jedan oblik predškolskog vaspitanja u devet crnogorskih gradova: Podgorica, Nikšić, Herceg Novi, Tivat, Bar, Berane, Bijelo Polje, Kotor i Cetinje. Zavod za školstvo je održao obuku za 22 vaspitača i finansijski podržao romske medijatore.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je u Herceg Novom 30. V 2016. organizovalo Obuku za edukaciju roditelja, djece, RE aktivistkinja, službenika državne uprave o zaštiti od nasilja u porodici i maloljetničkih prisilnih brakova među romskom populacijom.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava u saradnji s Ministarstvom unutrašnjih poslova, Kancelarijom za borbu protiv trgovine ljudima, članovima Romskog savjeta, NVO „Centar za romske inicijative“ i ostalim nevladinim organizacijama organizovalo je u Tivtu i Kotoru 30. VI 2016. jednodnevnu edukaciju i sprovelo kampanju o zaštiti od nasilja u porodici i maloljetničkih prisilnih brakova među romskom populacijom za 27 učesnika (roditelja, djece, romskih i egipćanskih aktivista, službenika državne uprave).

Vlada je 24. III 2016. usvojila godišnji **Izveštaj o realizaciji mjera iz Akcionog plana za 2015. za implementaciju Strategije unapređenja kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori 2013-2018.** Od ukupno 32 mjere, 23 su realizovane, pet mjera se realizuje kontinuirano, dvije mjere su prenesene u 2016, a dvije mjere nisu realizovane, (od kojih je jedna realizovana u martu 2016). Vlada je u martu 2016. usvojila Akcioni plan za 2016. za implementaciju LGBT Strategije. AP je predvidio ukupno 57 mjera, 41 u primarnoj nadležnosti državnih institucija i 16 mjera u primarnoj nadležnosti NVO-a.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava potpisalo je **Memorandum o razumijevanju o mjerama u borbi protiv diskriminacije po osnovu seksualne orijentacije ili rodnog identiteta i promociji tolerancije prema LGBT osobama sa Opštinom Nikšić.** Imenovana je kontakt osoba, za potrebe kontinuirane komunikacije na realizaciji obaveza iz Memoranduma.

Crna Gora je, u maju 2016, postala 29. članica inicijative **Partnerstva za jednaku budućnost** (Equal Future Partnership), koja je posvećena ekonomskom i političkom snaženju žena na nacionalnom i globalnom nivou. Svečana akademija povodom obilježavanja 70 godina od dobijanja prava glasa za žene u Crnoj Gori organizovana je 28. VI 2016. kao dio aktivnosti u cilju promovisanja političke participacije žena.

Sve partije koje su prešle cenzus i ušle u Skupštinu Opštine Tivat su tokom lokalnih izbora ispoštovale zakonski minimum od 30% zastupljenosti žena na izbornim listama i zahtjev da 1 među 4 kandidata bude pripadnik manje zastupljenog pola.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je 20. V 2016, u saradnji s Udruženjem preduzetnica Crne Gore organizovalo konferenciju „Moć žene“. Ova konferencija se organizuje svakog trećeg petka u maju mjesecu kada se u svijetu obilježava Svetski dan ženskog preduzetništva. Konferencija je okupila preko 100 učesnika iz Crne Gore i regiona.

Odrađena su četiri seta trodnevni seminara (29. IV - 1. V; 6 - 8. V; 13 - 15. V; 27-29. V 2016) za po dvije parlamentarne političke partije, tj. predstavnice njihovih ženskih grupa, za unapređenje vještina komuniciranja s javnošću, izgradnje odnosa s medijima i medijske nastupe. Potom je organizovan petodnevni trening (25 učesnika) i četvorodnevni trening za trenerice unutar partija (20 učesnika).

Prema podacima iz Ankete o radnoj snazi za prvi kvartal 2016, kad je u pitanju stopa aktivnosti žena prisutan je blagi rast ovog indikatora za 2,1 procenta poena (57,1%: 55,0%). U istom kvartalu, stopa zaposlenosti žena iznosila je 46,5%.

Državna pomoć

Zakonodavstvo je gotovo u potpunosti usklađeno s pravilima državne pomoći. Crna Gora je 20. III 2016. objavila dodatnih pet EU akata iz oblasti državne pomoći, dok je Nacrt zakona o kontroli državne pomoći usklađen s novom proceduralnom Regulativom 2015/1589.

Takođe, Komisija za kontrolu državne pomoći je, na zahtjev Evropske komisije u martu 2016. donijela zaključak o nepostojanju ekonomskog kontinuiteta između prethodnog i sadašnjeg vlasnika Kombinata aluminijuma Podgorica (KAP), nakon prodaje imovine u okviru stečajnog postupka.

Evropska komisija je na sastanku 4. IV 2016. konstatovala da je zadovoljavajuća situacija koja se odnosi na ispunjavanje mjerila koja se odnosi na KAP.

Zaštita životne sredine – Ulcinjska solana

Na liniji ranijih zaključaka Vlade kojima se konstatuje značaj Solane kao smaragdno područja u Crnoj Gori koje je od posebne biološke i prirodne vrijednosti, JP „Nacionalni parkovi“ je organizovalo službu stručne zaštite za Ulcinjsku solanu koja vrši nadzor nad cjelokupnom teritorijom Solane. Dogovoreno je sa Opštinom Ulcinj da JP „Nacionalni parkovi“ preuzmu četiri službenika JP „Za uzgoj i zaštitu divljači“ čiji je osnivač Opština Ulcinj, a koje će se rasformirati nakon raskida koncesije za lov s Ministarstvom poljoprivrede. JP „Nacionalni parkovi“ će, shodno istom dogovoru, na račun moguće dobiti, i troškova zbog nemogućnosti lova, uplatiti umjesto Opštine Ulcinj iznos od 21.000 eura Javnom preduzeću „Za uzgoj i zaštitu divljači“.

Odlukom o proglašenju Solane spomenikom prirode, koju je Opština Ulcinj (shodno Zakonu o zaštiti prirode) uputila na saglasnost Ministarstvu održivog razvoja i turizma krajem 2015, predviđa se finansijska participacija države, kao i učešće države u dijelu organizacije proizvodnje soli, a da prostorom upravlja opština Ulcinj, a sve to nakon isteka ugovora o zakupu s JP „Nacionalni parkovi“.

Proglašenje Ulcinjske solane Ramsar područjem, bez nacionalne zaštite i bez definisanog upravljača treba objektivno sagledati kao raspoloživu opciju, jer je neophodno obezbijediti upravljanje tim prostorom u cilju sprovođenja monitoringa. U skladu s preporukama i vodičima Ramsar konvencije, upravljač mora postojati i zbog sprovođenja mjera zaštite koje predviđa konvencija, kao što je to slučaj sa Skadarskim jezerom i Tivatskim solinama. Ukoliko Solana bude samo Ramsar

područje, može doći do problema primjene nacionalne legislative jer Zakonom o zaštiti prirode nije regulisano koji bi se postupci sprovodili u slučaju npr. postavljanja objekata ili rekonstrukcije infrastrukture, jer ih Konvencija ne predviđa.

U smislu daljih aktivnosti, jedan od ključnih daljih koraka u cilju zaštite jeste usvajanje prostorno-planske dokumentacije kojom će se formalno regulisati namjena i korišćenje prostora Ulcinjske solane.. S tim u vezi, potrebno je što prije usvojiti predlog Prostorno-urbanističkog plana (PUP) Ulcinj.

5. Dokumenti Evropske unije o napretku Crne Gore u pristupnom procesu

Vlada Crne Gore je 2. VI 2016. usvojila **Prilog Izvještaju Evropske komisije o napretku za period od 1. IX 2015. - 20. V 2016.** i dostavila ga Evropskoj komisiji u interesu redovnog izvještavanja Evropske komisije o aktivnostima koje se, shodno definisanim obavezama i rokovima, preduzimaju u pristupnom procesu. Prilog izvještaju oslanja se na obaveze definisane revidiranim Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2016 – 2018. Evropska komisija od 2015. primjenjuje novu metodologiju u izvještavanju o napretku u pristupnom procesu i uspostavila je sistem za poređenje stepena usklađenosti s obavezama iz članstva, upoređujući sve države Zapadnog Balkana koje se nalaze u procesu evropske integracije i Tursku. U prvoj godini primjene nova metodologija je obuhvatila izvještavanje za 5 oblasti: vladavina prava, reforma javne uprave i poglavlja 5, 18 i 32. Od 2016. nova metodologija izvještavanja proširena je na poglavlja 1, 8, 14, 15 i odabrane djelove poglavlja 23, 24 i 27.

ZAKLJUČAK

U prvih šest mjeseci 2016, Crna Gora je nastavila dosadašnjom dinamikom realizaciju obaveza iz pristupnog procesa, otvaranjem dva nova pregovaračka poglavlja, predajom niza pregovaračkih pozicija, kao i usvajanjem revidiranog Programa pristupanja Crne Gore za period 2016 – 2018 i revidiranog Programa ekonomskih reformi za period 2016–2018.

U daljem toku pristupnog procesa očekuje se otvaranje novih poglavlja do kraja tekuće godine, praćeno postepenim početkom zatvaranja odabranih pregovaračkih poglavlja, uz podršku evropskih partnera, kao simbolični izraz vrednovanja dosadašnjeg zalaganja i rezultata Crne Gore na pristupnom putu i nagovještaj dalje dinamike i konačnog ishoda pregovaračkog procesa.

Osnovni interesi u daljem pregovaračkom procesu ostaju intenzivne reforme u domenu vladavine prava, uz kontinuirano jačanje administrativnih i institucionalnih kapaciteta za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, dalje unapređenje administrativnog okvira za funkcionisanje javne uprave i jačanje ekonomske stabilnosti i ukupnih ekonomskih pokazatelja u pravcu intenzivnijeg ekonomskog razvoja. Koordinacija i saradnja institucija uključenih u ukupni proces pristupanja Evropskoj uniji, dalje promovisanje osnovnih ciljeva procesa u javnosti i održavanje i unapređenje efikasnosti i transparentnosti pregovaračkog procesa takođe ostaju od ključnog značaja za dalji intenzitet pristupnog procesa.